Begroting 2022

Er is ons beperkte tijd gegeven per fractie voor de begroting 2022, dus weinig tijd voor Algemene Beschouwingen . Toch wil de CU-SGP fractie naast begroting 2022 ook terugblikken op afgelopen 4 jaar. Wat heeft het Gorinchem gebracht?

Een bijzondere periode: van de bijna 4 jaar onder deze coalitie bestuurt, zijn er bijna 2 jaar bepaald door de coronapandemie. Vanaf het begin was er gedoe en onstonden scherpe tegenstellingen. De periode van enkel digitaal vergaderen heeft daar geen goed aan gedaan, de wandelgangen werden gemist. Voor de CU-SGP, oppositiepartij, kwam het handelen van het college op nog grotere afstand te staan en werd het echt peilen van elkaars motieven in de raad enorm bemoeilijkt.
We willen tegelijk onze dank uitspreken aan de organisatie, voor alles wat mogelijk is gemaakt in korte tijd en alle medewerkers die ons digitaal hebben ondersteund in ons raadswerk. Eerlijk is eerlijk: wij hebben als fractie het streamen van raadsvergaderingen in normale tijden nooit zo zien zitten, maar de afgelopen periode heeft ons daarin in het ongelijk gesteld: we zijn er eigenlijk net op tijd mee begonnen alles erop in te richten.

De begroting:
De CU-SGP ziet de begroting 2022 als een bevestiging waarvoor we bij aantreden van dit college, bij begroting 2019, hebben gewaarschuwd. Het is financieel spitsroeden lopen geworden. Het college heeft met de diverse circulaires over het algemeen meevallers ontvangen. De wind mee. Daar is ook de CU-SGP maar wat blij mee! Maar dit college heeft ons van een solide financiële basis in 2018, waarbij buffers voor tegenslagen beschikbaar waren, in een financiële situatie gebracht waarbij toekomstige tegenslagen tot gedwongen bezuinigingen gaan leiden.
Het woord ‘rente’ moet in ons stadhuis gefluisterd worden, anders storten alle beleidsplannen in duigen!

Enkele hoofdlijnen:

Schulden:
De begroting laat een forse toename zien van de schulden: van 111M in 2021 naar 187M in 2025. Per inwoner een toename van 2.000 euro. De schuld per inwoner (in 2020 2.871 euro) zal verdubbelen in 2025.
De stresstest bevestigt het spitsroede lopen.

Investeringsplafond:
Het voorgestelde investeringsplafond van 5M per jaar om de komende 20 jr de opgelopen schuld te reduceren, wordt in het 1e jaar al overschreden met een voorschot op een nog te ontvangen meevaller op de jaren 2021 en 2022. Terwijl er voor komende 20 jr wel een beperking aan de komende college’s wordt opgelegd, wordt toekomstig geld vast

opgemaakt. Heeft dit college een niet veel te grote financiële claim neergelegd voor tokomstige colleges?

De organisatie:
Na de versterking van de organisatie verwachten wij dat onze ambtenaren hun werk weer goed aan zouden kunnen en met plezier hun werk doen. De uitstroom blijft echter onverminderd hoog. Onze mensen zijn ons kapitaal.

Maar als oppositie partij herkennen wij de stijl van het college wel: de '13/12' uitspraak bevestigt hoe het college rekent en de coalitie te werk is gegaan. Dat heeft afgelopen 4 jaar ook ons plezier in het raadswerk aangetast. We willen dat beslist als ontwikkelpunt meegeven! Nu de coalitie haar meerderheid kwijt is, doordat Stadsbelang uit elkaar is gevallen, zijn we benieuwd of dat de laatste maanden tot een wat meer op brede samebnwerking gerichte houding zal leiden.

Naast deze kritische noot willen wij ook inhoudelijk op de begroting reageren:

Mobiliteitsvisie:
32M is gereserveerd voor de eerste hoognodige verbeteringen in de infrastructuur. Werk maken van betere bereikbaarheid in Gorinchem. In de eerste stappen vooral gericht op een raster fietsnetwerk: alle wijken snel bereikbaar en optimaal met elkaar verbonden. Het verleiden van de automobilist naar de fiets door goede verbindingen. Hier staat de CU-SGP volledig achter! Jammer is dan wel, dat de overdekte fietsenstalling, zeer gewaardeerd en reden voor mensen om dan toch maar de fiets te pakken, is gesneuveld.

Het onderwijs:
Nieuwbouw 't Gilde is hardnodig om het technisch onderwijs verder te faciliteren. Daarnaast heeft het IAC *qua concept* onze steun.

Een boom voor iedereen:
50.000 Euro voor 17.500 huishoudens betekent 2,80 per huishouden. Dat wordt geen boom maar een zaadje in een zakje met een postzegel. Is dat wat het CDA voor ogen had? Het lijkt ons toch echt beter voor dat geld bomen te gaan planten in straten waar geen of weinig groen is.

Woningbouw
Een thema voor ons land en stad. Het college vermeld vol trots 1.000 woningen te hebben toegevoegd. Maar dat was staand beleid uit eerdere colleges. Wat hebt u echt toegevoegd in deze woning nood? Wat gaan we doen voor starters? Zowel in huur als koop. Dit is het thema van het moment, dat we niet terugvinden in de begroting 2022-2025. Extra inspanning is nodig want Gorinchem scoort lager op nieuwbouw bij Waarstaatjegemeente (7,5 per 1000 t.o 8,7 gemiddeld) en woningen zijn ook nog gemiddeld een stuk duurder. Het college geeft aan dat de verwachte waardestijging van woningen niet mag leiden tot verhoogde belastingdruk. Hoe wil het college dit gaan doen? We zijn ook benieuwd hoeveel kantoren er getransformeerd zijn naar jongerenhuisvesting.

Begraafrechten

In deze begroting doet het college een voorstel om de kostendekkendheid van de begraafrechten volledig in te zetten. Dat geeft nl meer financiele ruimte (81.000 euro PPN) en dit college heeft elke cent nodig.Maar begraven is al duur: een stijging met niet alleen het prijsindexcijfer, maar daarboven op nog eens 2 jaar op rij 10%, is wat ons betreft echt teveel. Daarnaast is over kostendekkendheid voor begraafrechten is geen raadsbesluit geweest, in de PPN bent u daar vaag over geweest: het onderzoek zou misschien wel misschien niet besproken gaan worden. Op 7 juli is de raad geinformeerd met een Rib, waarin het college aangeeft met een voorstel te komen, maar zonder verder debat met de raad is dit in de begroting geduwd. We hebben daarom de volgende motie, samen met de VVD – **motie begraafrechten**

Hondenbelasting
Landelijk wordt onderzocht of de hondenbelasting afgeschaft kan worden, dat zou voor Gorinchem 168.000 euro schelen, maar ja er ligt tenslotte allang een motie voor afschaffing. Bijzonder hoe deze coalitie daar geen werk van maakt.

Right to challenge
In het coalitieakkoord wordt ingezet op de gelukkige en betrokken Gorinchemmer. Het Right to Challenge ofwel het uitdaagrecht, is dan ook een aandachtspunt. Wij zijn benieuwd wat dat heeft opgeleverd, hoeveel daar gebruik van is gemaakt en hoe het college daarmee is omgegaan. Want plannen vanuit de stad konden niet altijd op enthousiasme rekenen binnen de coalitie: bijvoorbeeld rondom Linge ll Zuid, De Nieuwe Doelen, maar ook de plannen voor een HBO initiatief. Het is opvallend, dat de meedenkers van visie GO2032 pas na vragen vanuit de oppositie weer uitgenodigd werden. Als we het hebben over participatie en Right to Challenge, zou dit eigenlijk eens geevalueerd moeten worden: is er goed omgegaan met het traject Visie van de stad, of is dat toch teveel gekaapt door de coalitiepartijen om daar hun eigen visie in door te duwen?

Communicatie met inwoners:
Ondanks een behoorlijke formatie communicatie, blijkt goed en tijdig communiceren met inwoners erg ingewikkeld. Als we kijken naar zaken waar nu juridische procedures over zijn opgestart(uitvraag DND, Linge II Zuid en de windmolens in de RES) dan vragen wij ons af of daar in de communicatie ook niet zaken mis zijn gegaan. Wat ons betreft ook iets om eens te evalueren en er lessen uit te trekken.

Citymarketing
Gorinchem is mooiste vestingstad geworden en wat ons betreft volkomen terecht. En dan te bedenken dat de wethouder aan het begin van zijn periode eigenlijk niet verder wilde met citymarketing: stadspromotie moest stadsontwikkeling worden en het budget gestopt. Na wat gemopper uit de raad, is er een onhaalbare taakstelling gekomen, die voor 1 jaar is gerepareerd. Zaak is nu de verworven status te benutten zonder een tweede Giethoorn te worden.

Jongerenwerk:
De afgelopen jaren is het jongerenwerk in Gorinchem verzorgd door Stichting Jeugd en Jiongeen Midden Holland, voor een flink bedrag. Wij hebben geen positieve indruk van hoe deze stichting het jongerenwerk heeft gedaan en zouden graag een uitgebreide evaluatie daarvan zien: de medewerkers waren onzichtbaar in de stad, er was veel wisseling van personeel, wat het opbouwen van relaties niet bevorderde en we zetten grote vraagtekens bij de cijfers die ons zijn overgelegd door hen. Laten we zeggen dat we hopen, dat de nieuwe aanbesteding vlekkelozer zal verlopen en beter jongerenwerk voor onze stad zal opleveren.

Afval en zwerfvuil:
De insteek van de coalitie was een schone stad, die dus ook veilig is. Maar is het schoner geworden? De bijplaatsingen veroorzaken een grote bende met verpaupering en ongedierte op de loer. Mijn fractie is benieuwd of de inzet van de(semi-)vrijwillige schoonmaakteams uit het coalitieakkoord nog onderzocht is. In juni is nieuw beleid afgesproken, waaronder overgaan tot diftar, om zo afvaltoerisme tegen te gaan. Toch is mijn indruk dat het ook wijkbewoners zelf zijn die grote dingen(matrassen e.d) bij de container zetten. Weet men dat het grof vuil gratis opgehaald kan worden, d.m.v duidelijke informatie bij de afvalcontainers? Om de doelstelling van 100 kg restafval in 2025 te halen, zal ook de invoering van het variabele tarief nodig zijn. In het ergste geval zou mobiel cameratoezicht wellicht ook nog een optie zijn.

Veiligheid
Als het om veiligheid gaat, zijn er in Gorinchem ook uitdagingen. Met name het veiligheidsgevoel is aan de lage kant en er wordt meer overlast ervaren. Dat roept de vraag op of er voldoende agenten en boa's op straat te vinden zijn, maar ook of hier voldoende voor gebeurd in de wijkgerichte aanpak.

Zorg:
Het faciliteren van mantelzorgers is ook een punt in deze periode. We horen niet meer zoveel over zaken als "De rode knop"en zijn benieuwd snelle hulp nu echt gerealiseerd is. Op de gemeentesite is wel meer te vinden o.a het mantelzorgcompliment. Klopt het dat de mantelzorger dit zelf moet aanvragen en degene ook als mantelzorger geregistreerd met staan? Dat lijkt ons een gemiste kans, want juist het mantelzorgcompliment kan nieuwe mantelzorgers in beeld brengen. Staat de wethouder open voor een andere insteek? In het land zijn ook talloze nieuwe projecten rondom mantelzorg: in sommige gemeenten krijgen mensen vouchers om gratis of tegen sterk gereduceerd tarief huishoudelijke hulp in te kopen. Respijtzorg d.m.v zgn Thuiskamers: informele dagopvang door vrijwilligers, waardoor mantelzorgers een dagdeel worden ontzien. Loopt Gorinchem mee op in deze ontwikkelingen?

Klimaat/RES:
Er is groeiend verzet ook in Gorinchem tegen bijvoorbeeld windmolens. Als de juridische procedures succesvol zijn, kan dat een probleem gaan vormen voor het behalen van de doelstellingen van de energiestrategie. Tijd voor een pan B maar weer?

Samen met CDA en GroenLinks hebben we vragen gesteld over energie armoede, waarin we dat probleem willen verbinden met versnelde woningisolatie voor mensen met lage inkomens. Er valt veel besparingswinst te halen bij oude huizen.
In de RREW(regeling reductie energiegebruik woningeigenaren) zit 378.000 subsidie, maar er wordt enkel gesproken over – vrijwillige- energiecoaches. Zit hier het aanknopingspunt voor mensen die in problemen komen door de stijgende energierekening?

Corona gedenkteken:
Zijn er reacties gekomen op de vraag of er ideeën leven voor een gedenkteken?

Risico's:
Het financieel spitsroeden lopen brengt veel risico met zich mee: tegenvallers, renteontwikkelingen, de risico's in de grote projecten zoals IAC, maar ook bij de GRen Avres, Waardlanden en DG&J bijvoorbeeld. Wij zien de risico's als grote kapitaalgoederen vervangen moeten worden: denk aan de Lange brug waar niet in voorzien wordt door de MOP's. We willen daarom een **motie** indienen om dit in beeld te brengen in relatie tot het investeringsplafond van 5 miljoen per jaar.

Tot slot willen we raad, college en organisatie wijsheid en zegen toewensen in de komende maanden voor de verkiezingen.